

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHOLD: Kristi Legemsfest 1942: Preken av biskop dr. J. Mangers. — Pavens tale på 25 årsdagen for hans bispevigsel. — Paven sender en særlig velsignelse til det Apostoliske Vikariats katolikker. — Kjærlighet og hjertevarme. — Om skjærsilden. — Et lite kursus i kirkelatin. — Herhjemme.

Kristi Legemsfest 1942.

Preken av biskop dr. J. Mangers.

Jeg er med dere alle dager helt til verdens ende. (Matt. 28, 20.)

Høgtelskede i Herren.

Usynlige stråler går i dag, på Kristi legemsfest, ut over jorden: stråler fra en verdenssol som skinner inn i alle menneskesjeler som Kristus har gjenløst med sitt blod — stråler fra Frelserens uendelige kjærlighet, som da han fór opp til himmelen, ikke vilde la oss alene tilbake, men være med oss ikke bare med sin guddom som gjennomtrenger alt — ikke bare med sin nåde som opplyser og styrker oss i alle våre handlinger, men han vilde være med oss, blant oss, med det samme gudmenneskelige Jeg, som en gang i 33 år levde her på jorden. Ja, den samme Frelser, som en gang vandret gjennom Palestinas byer og bygder, bor no i våre tabernakler under skikkelsen av den hvite hostie. For han har jo selv sagt om dette brød: «Dette er mitt legeme».

*

Den hl. Eukaristi, Jesus i alterets sakrament under brødet form, er til alle tider monumentet for Guds kjærlighet til alle mennesker og alle folk. Han vilde ikke, han kunde ikke forlate oss. Nei. Han vilde være hos oss, blant oss, med oss alle dager til tidenes ende. I tabernaklet er han vårt lys på vår livsveg gjennom tidens mørke. Han er vår kraft og styrke i livets omskiftelser og gjenvordigheter. Han er kilden til vår fred i tidens kamp og strid.

Over alt i verden hvor det finnes en katolsk kirke, fra Nordishavet til Antarktis, der bor Frelseren med sin guddom og sin menneskehet under skikkelsen

av den hvite hostie. Det er i denne skikkelse at han er dradd ut over den hele verden og har grunnfestet sitt rike, barmhjertighetens og kjærlighetens rike. Mens denne verdens riker reiste seg og falt i grus, fortsetter Kristi kjærlighetsrike å bestå, som det no har bestått i 2000 år — trass i alle stormer og bølger som er gått og kommer til å gå over det.

Alle verdens nasjoner og folk kjemper no mot hverandre i fryktelige og redselsfulle kamper, men denne kamp vil en gang ta ende. Vel vet vi ikke hvorledes, men sikkert er det at den vil føre store omveltninger med seg. Kanskje blir den til store folks og store rikers undergang. Men Kristi kjærlighetsrike vil dag for dag reise seg større og mektigere. Fra den hvite hostie vil han la sin velsignelse strømme ut over verden og trekke menneskene til seg.

Trass i alt satanisk hat ligger det likevel på bunnen av denne gigantiske verdenskamp store og edle følelser og motiver ut fra Frelserens godhet og kjærlighet, fra den hvite hostie som er med oss dag og natt og som våker over oss og styrker oss i kampen. For denne hostie er jo det brød Frelseren gir for verdens liv (Joh. 6, 51). Og denne godhet og kjærlighet, som fostrer de store og edle følelser og motiver, vil gå av med seiren.

Men der hvor Frelserens kjærlighet og godhet bevisst blir tråkket under føtter, hvor det evige lys blir slukket i kirkene av hat mot Kristus, hvor enhver tanke på godhet, rettferd og måtehold blir slått ned, der hjelper til slutt ingen kanoner og bombefly eller andre krigsmaskiner, for den som støter Kristi kjærlighet fra seg, går sin undergang i møte, om det no gjelder enkelte mennesker eller hele nasjoner. Slik har det vært i hele verdens-

Pavens tale på 25 årsdagen for hans bispevigsel.

Nedenfor gjengir vi siste delen av radiobudskapet som paven på 25-årsdagen for sin bispevigsel rettet til hele verden. Paven begynte sin vektige tale med en inderlig takk og lovprisning til Gud for sitt bispejubileum. Samtidig ba han Gud velsigne den hjord, som Forsynet har betrodd ham, velsigne Kirkens strev og arbeid for verdens frelse. Festen skulde ha vært feiret med stor prakt og ublannet glede, men denne tids redsler innbyr heller til bot og omvendelse enn til glede. Men urokkelig er pavens tro på Kirkens seier: «Vi vilde forgyeves ha gått i skole hos Leo XIII så lysende i visdom, hos Pius X, så utmerket i fromhet, hos Benedikt XV, så rikt utstyrt med vidsynt klokskap, hos Pius XI, så full av hellig og dristig frimodighet, dersom vi i katastrofens store virvar om bare for et eneste øyeblikk vilde vakle i vår trygge forvisning — den som er

grunnet på troen, styrket i håpet, og modnet i kjærligheten — om at Herren er aldri så årvåken og nær i sin Kirke som nettopp i de stunder, da Kirkens barn, nedslått av angst og stormer, kunde være fristet til å rope: «O Herre, bryr du deg da ikke om at vi går under? O Herre, frels oss dog, vi går under.» Festen, som ble minnet ved et takkeoffer på St. Peters grav førte pavens tanker tilbake til de første kristnes kirke. Likesom dengang vil Kirken også i vår tid seierrikt gå ut av kampen. Til slutt kom paven så inn på Kirken og de nuværende forhold, idet han sier følgende:

KIRKEN OG VERDENSKONFLIKTEN.

Som Kirkens guddommelige misjon, urokkelig grunnet på Petri fjell, ikke kjenner lokale grenser på jorden,

historien, og verdens historie er et stykke av verdens dom, av Guds dom.

Kristus vil være med sine alle dager helt til verdens ende og føre dem sluttelig frelst gjennom alle kamper og stormer. Det evige lys i våre kirker er der for å fortelle oss at han fra tabernaklet strekker sine armer ut og sier: «Kom til meg alle dere som er trette og har tungt å bære og jeg vil gi dere hvile.» (Matt. 11, 28.)

*

Når Kristus er med oss alle dager i alterets sakrament, er det da merkelig, er det da forunderlig at vi en gang om året, ved en særlig festdag, offentlig og høgtidelig, vil takke ham og hylde ham i dette allerhelligste sakrament? At vi med all den pomp og prakt som vi har i vår liturgi og i våre seremonier, i våre salmer og i våre paramenter, hylder og tilber ham i hele verdens påsyn? Han er dag og natt tilstede i våre tabernakler med sin menneskehet og sin guddom, han er daglig beredt til å dra inn i våre hjerter for å være vår sjels næring, beredt til å dra ut til de syke og døende for å gjøre dem friske eller styrke dem til den siste tunge reise. Er det da ikke en takknemlighets- og kjærlighetsplikt for oss minst en gang om året å bære ham i triumf gjennom gatene og bekjenne vår dype tro på ham, bekjenne for all verden at vi urokkelig fast tror de ord han sa til sine apostler: «dette er mitt legeme», bekjenner at vi tror og vet at denne hvite hostie er Kristus, Guds sønn (Joh. 6, 69), og derfor ber ham velsigne hele verden, vår Kirke, vårt land og vår by?

Og likevel er Kristi legemsprosesjon ikke noen demonstrasjon, aller minst noen politisk demonstrasjon. Nei. Hvert tegn på politikk vilde være en hån mot kjærlighetens sakrament, enhetens bånd blant de kristne, og må derfor være fjernt fra vår hyldest og vår tilbedelse. Kristi legemsprosesjon samler oss katolikker for at vi skal bli innerlig gjenomtrent av Guds storhet og hellighet, av hans

uendelige kjærlighet til oss, og bli styrket i vår hellige tros hovedsannheter, i det vi med apostlene sier til Frelseren: «Hvem skulde vi ellers gå til? Du har det evige livs ord. Du er den levende Guds sønn» (Joh. 6, 68; Matt. 16, 16).

Ikke i det ytre, ikke i seremoniene og i praktfulle paramenter, ligger betydningen av Kristi legemsprosesjonen, men i vår faste tro, i vår dype kjærlighet og i vår ydmyke tilbedelse. Det ytre apparat er ikke noe annet enn et svakt uttrykk for våre indre følelser. «All kunst er kjærlighet», er det blitt sagt, og den kunst og skjønnhet som er lagt i våre seremonier og som vi hylder vår Emmanuel, vår eukaristiske Frelser med, er kjærlighet over all annen kjærlighet. Den griper oss i vårt innerste, når vi tenker på alt det Kristus har gjort for oss og er for oss. Prosesjonens verdi er ikke i det festlige opptog, men i dette at vi fordyper oss i det store mysterium om Guds nærvær under skikkelsen av den hvite hostie. Den er en bekjennelse av vår tro, vårt håp og vår kjærlighet. Derfor synger og jubler vi med den hellige Thomas av Akvino:

Sion, pris din saliggjører,
syng hans lov med sang og spill.
Hva du evner skal du vise,
ingen kan til gagns ham prise,
ingen ord kan strekke til.

La oss da, mine kjære venner, vise vår store og dype kjærlighet til den skjulte Gud i den hellige hostie, så vi etterpå kan gå til våre daglige plikter med en ånd som er opplyst av Guds evige lys og med et hjerte som er fullt av hellig ild. Da kan vi trygt fortsette vandringen på den steile livsveg, som fører opp til himmelens tinde, hvor vi får tilbe Lammet, Eukaristien uten slør, og fordype oss i de gyldne stråler av den sol, som er vår Gud, Jesus Kristus i all sin herlighet.

Amen.

kjenner den heller ikke annen tidsbegrensning enn den som menneskeheten har. Men som hvert annet tidskifte krever også det nuværende øyeblikk nye konkrete forslag, plikter og foranstaltninger av Kirken. De rop om hjelp som hver eneste dag rettes til oss vilde hvis vi ikke før visste det si oss hva denne så tunge stund forlanger og fordrer av Kirken: nemlig å gjøre hele sin autoritet gjeldende forat den nuværende umåtelig store konflikt kan ta slutt, og forat strømmen av tårer og blod kan ebbe ut i en varig fred som er rettferdig for alle!

Vår samvittighet gir oss det vitnesbyrd at vi helt fra første øyeblikk av, da Guds uransakelige rådslutning la den no så særlig tunge byrde av hyrdeembetet på våre svake skuldre, både før krigens utbrudd og under selve krigen har arbeidet for fred av hele vår sjel og med hele vår styrke innenfor rammen av vår apostoliske hyrdeplikt. Men i dag da folkene lever i angst og frykt for nye forestående operasjoner, vil vi benytte festens anledning til enno en gang å rette et fredens ord til verden. Og vi gjør det i full bevissthet om vår absolutte upartiskhet overfor alle krigførende makter og med samme kjærlighet til alle folk uten unntakelser.

Vi vet godt at vi som forholdene no er neppe kan ha begrunnet håp om at framleggelsen av konkrete forslag til en rettferdig og rimelig fred vil bli kronet med success. Tvert om: hver gang en gjør dette, vil man risikere å fornærme den ene eller den annen part. For øyeblikket er det slik at den ene part bygger på sine oppnådde resultater, mens den annen setter sitt håp til de kommende militære begivenheter. Men selv om sammenlikningen mellom styrker, fordeler og tap ikke viser spor av direkte fredsmuligheter, så øker på den andre side krigens ødeleggelser på det materielle og åndelige område i den grad, at de må kalle til aksjon hver den makt som kan ha noen innflytelse, for at den kan yte sin medvirken til en snarlig avslutning av konflikten. Selv bortsett fra de vilkårlige voldshandlinger og grusomheter, som vi allerede ved tidligere anledninger har løftet vår manende stemme imot — og vi gjør det i dag med enn større ettertrykk til tross for trusler om å bruke en enno mer morderisk framgangs-måte — er krigen i seg selv årsak nok til uhørte smerter, nød og lidelser for folkene. Vår tanke går til de tapre soldater, til folkene som bor på selve krigsskueplassen, i de okkuperte områder og i selve de krigførende land. Vi tenker — og hvordan kan vi la det være? — på de falne, på de millioner av fangne, på mødrene, på hustruene, på barna, som alle til tross for all fedrelandskjærlighet er et bytte for en dødelig angst; vi tenker på den smertefulle atskillelse mellom ekte-

fellene, på familienes oppløsning, på hungersnøden, og på den økonomiske nød. Framkaller kanskje ikke hvert eneste av disse onder og ulykkers navn et utall hjerteskjærende bilder av alt som er sørgelig og lidelsesfullt, av alt det onde, grufulle og brutale som kan ramme menneskeheten, så at vi må frykte for alvorlige økonomiske og sosiale katastrofer i nærmeste framtid?

No har man i årtier viet et storstilet studium og hele sin intelligens og gode vilje til å finne og virkeliggjøre en løsning av det brennende sosiale spørsmål — og se no hvordan man må være vitne til at nasjonale rikdommer, som ved en klok forvaltning kunde ha kommet folket til gode, til en verdi av milliarder blir anvendt til å ødelegge gods og liv!

KRIGEN OG FAMILIEN.

Og bak fronten reiser det seg av familienes angst og nød en annen vidtstrakt front over hele jorden, nemlig de sorgende og lemlestedes familiers front. Allerede før krigen var det enkelte folk blant dem som no er i krig med andre, som ikke hadde flere vugger enn graver. Den krig som foregår no er så langt fra å råde bot på dette at den tvert om truer med å ødelegge fysisk, økonomisk og moralsk de nye spirer i familiene.

Til nasjonens ledere vilde vi derfor rette et formanings ord: Familien er hellig: den er ikke bare vuggen for sine barn, men også for nasjonen og dens kraft og ære. Bryt ikke familien ned og for den ikke bort fra det høye mål som Gud har satt for den! Måtte mann og kvinne i trofast oppfyllelse av sine ekteskaps- og familieplikter tenne livsfakkelen ikke bare til det fysiske, men også til et åndelig og moralsk liv, *det kristne liv* for de kommende slekter, for *det* er Guds vilje! Måtte det i alle familier under foreldrenes beskyttelse vokse opp mennesker med ærlig og rettskaffen karakter, framtidens nyttige og uklanderlige medlemmer av det menneskelige samfunn, mandige i mot- og medgang, lydige mot øvrigheten og Gud, for *det* er Skaperens vilje! Familien og skolen må ikke gjøres til en kampplass! Ektefellene må ikke atskilles! Barna må ikke rives bort fra foreldrenes legemlige og åndelige omsorg! Familiene må ikke berøves deres inntekter og formuer!

Enstemmig er det rop som når til oss fra familien: Gi oss tilbake våre fredelige sysler! Hvis menneskehetens framtid derfor ligger dere på sinne, hvis deres samvittighet, gitt dere av Gud, verdsetter hva Far og Mor betyr for mennesket og hva som utgjør deres barns sanne lykke, så gi da familien tilbake sitt fredskall!

FORMANING TIL FRED.

Som beskytter av denne familiens front — som Gud

Paven sender en særlig velsignelse til det Apostoliske Vikariats katolikker.

Som svar på de lykkønskninger og forsikringer om bønn, som biskop Mangers har sendt den hellige Fader på alles vegne i anledning av hans bispejubileum, har biskopen fått et oppmuntrende brev, hvorav vi bringer følgende passus til alles kunnskap:

Vatikanstaden 23. mai 1942.

Monseigneur

For Deres Eksellense som for prestene og de troende i Deres Vikariat vil det sikkert være en stor trøst å vite at den hellige Fader sender dere alle en særlig apostolisk velsignelse som takk for deres barnlige hyldelse i anledning av hans bispejubileum. Han har med levende og faderlig glede mottatt forsikringen om de inderlige bønner dere sender opp til Gud i hans mening. Og en av hans meninger er også den at hans sønner i Norge må bli spart for tunge prøvelser. Men dersom prøvelsene likevel skulde komme, nærer han ingen tvil om at alle da vil bære dem med edelt og sterkt sinn og vil vite å gi beviset på den hengivenhet til Kirken som de høgtidelig har lovet å være tro imot.

Ta imot, Monseigneur, forsikringen om min dype hengivenhet i Herren.

Luigi Cardinale Maglione.

må holde fjern fra den åpne veg som fører til onde og katastrofale omveltninger! — retter vi en varm og faderlig appell til statsmennene, at de ikke må la en eneste anledning gå fra seg, som kan bane vegen for en rettferdig og måteholdende fred, en fred som har sitt utspring i en frivillig og fruktbar gjensidig forståelse, selv om denne fred ikke i alle deler skulde svare til alles forventninger. Det vil da lysne i horisonten for alle de familier som ved krigsfronten har så mange fedre, ektefeller og sønner, hvis hjerte banker av en dobbel kjærlighet til fedrelandet og heimens arnested. Det vil da ikke mangle på takknemlighet mot de edle ledere, som ikke av svakhet men ut fra sann ansvarsfølelse vil velge å vandre den måteholdne klokskaps veg og ad denne møte den andre part, besjelet av samme følelser!

I dette håp, kjære sønner, vil Vi sende varme bønner opp til all miskunns og visdoms far, om at han snarest vil la den lenge ventede dag gry fram. «Be, så skal dere få» gjentar Frelseren, Fredsfyrsten, som — saktmodig og ydmyk av hjertet — kaller oss til seg for å styrke oss i våre bekymringer og lidelser. La oss gjenoppvekke kjærlighetens ånd i oss! Vi må etter denne historiens mest utbredte og mest blodige utryddelseskrig holde oss rede til samarbeid på det uhyre store verk å gjenoppbygge og gjenopprette, så det på de materielle og åndelige ruinhoper kan reise seg en verden i enhet og

fred og broderlig samband — en verden hvor med Guds hjelp «nova sint omnia ... , alt må være nytt, både hjerter, ord og gjerninger».

Tro og fornuft.

Ved H.

VII.

Gud og verden.

Gud er den rene væren, den reneste virkelighet. Verden derimot er betinget i sin væren: Den er skapt, den er et produkt av en tilstrekkelig årsak utenfor seg selv. (IV, 3). Og da no verdens tilværelse som virkning er den mest omfattende av alle virkninger, viser den også hen til den mest omfattende av alle årsaker: Gud som i sin maktfylde fullbyrder skapelsesakten.

Skapelsesakten betyr for Gud hverken bevegelse eller forandring, men en slags enkel emanasjon. Derfor blir Guds forhold til verden klart, både det at Gud er forskjellig og adskilt fra verden og hvordan Han virker i den.

Gud er i verden, ikke som en del av dens vesen (essentia), ei heller som accidens til verden på samme måte som den er i det han virker på. Verden har således sin egen formelle væren eller

eksistens adskilt fra Guds eksistens og forskjellig fra denne; men det er Gud som både virker og opprettholder denne verdens eksistens: Han «bærer alle ting ved sin veldes ord». (Hebr. I, 3).

Mellom Gud og oss, mellom Hans eksistens og vår, er det derfor bare en ufullkommen likhet, og de begreper vi anvender når talen er om Gud, og som er tatt fra våre begrenste forhold, får derfor heller ikke noen adekvat, men bare en analog anvendelse på Ham.

Under pantheismens forutsetning vilde ikke de enkelte skapninger ha sin egen tilværelse, sin egen eksistens. Alt er jo Guds eller Altets eksistens. Alt som er i verden, og alt som skjer her, vilde da bare være fenomener, accidens, ved den ene substans. Men da måtte også alle disse fenomener være homogene, for tingenes modus, deres måte å være på, følger naturen. De skulde m. a. o. være evige, absolutte, ubetingede og uendelige. No er de tvert imot tids-bestemte, betingede og tilfeldige og i høyeste grad begrenste.

Pantheismen fører oss også opp i andre motsigelser. Hvis no f. eks. de begrenste ting kunde falle sammen til en enhet, kunde danne en allmenhet som ikke stod i forhold til dem som deres årsak, men derimot som deres substans, da vilde uendeligheten oppstå ved summeringen av det endelige, det frie og bevisste vilde samtidig også være det ufrie og ubevisste, ånd vilde samtidig være både ånd og ikke ånd, fullkommenheten vilde oppstå av det ufullkomne. Alt dette er umulig, for, som St. Thomas lærer: «Enhver fullkommenhet som finnes i et produkt, må også finnes i dettes effektive årsak.» (Sum. Th. I, q 4. a II).

Selve menneskets betraktning av seg selv tilbakeviser også fullt ut pantheismen. Vårt «jeg» er underkastet en hel del modifikasjoner, forandringer som dels går ut fra vår oss selv, dels slett ikke går ut fra oss selv, ja endog skjer uten og mot vår vilje. Det finnes altså andre substanser enn vår egen som virker på oss, så Altet eller verden iallfall omfatter to substanser: Jeg og det som ikke er jeg, det vi kaller utenverdenen.

Pantheismen støter dessuten an mot faktiske kjensgjerninger som et hvert normalt menneske erkjenner hos seg selv: Fri virksomhet, tilregningsmulighet, bevissthet om fortjeneste eller skyld o. l. Spinoza erkjente også dette og tok konsekvensen av det. For ham er friheten bare tilsynelatende, idet vår vilje er bestemt til å handle slik eller slik av en uendelig rekke årsaker.

Fra enno en kant åpenbarer pantheismen sin uholdbarhet: Den kan nemlig ikke forklare individualiseringen eller individuasjonen og heller ikke den reelle pluralitet vi møter i verden. Spinoza forsøker ikke engang på det, han erklærer bare individene for «modus» av den ene substans, uten å si et ord om hvordan disse «modi» adskilles fra hverandre. Den annen av pantheismens store ånder, Hegel, kan enno mindre forklare dette. For ham er «begrepet» den eneste substans, og naturprosessen er bare «objektiv dialektik».

Til dette er det bare ett å svare: Den reelle pluralitet i verden er mer enn begrepet pluralitet. Den er en sum av individer, av hvilke det ene ikke likner det andre, og som ikke kan nåes ved noe begrep, men ene og alene ved betraktning av individet. Derfor er også verden et verk av frihet, ånd og selvbestemmende vilje: Gud, Skaperens verk.

Kjærlighet og hjertevarme.

Av OLGA MARIA THRAP-OLSEN.

Hva søker vi hos menneskene og hva kan de gi oss? Alltid i aktivitet og urolige og fulle av forvirring søker vi hvilen som vi ikke finner. Og hvorledes kan fred komme fra engstelser og evige stormer som oppstår av menneskelig lidenskap?

Den fromme sjel har sin trøst i Jesus og ber: «Herre vær Du hos meg i alle tider og alle steder!» for all menneskelig trøst er tom og kortvarig.

Når hjertet er fylt av ånd og varme vil man gjerne glede andre og trenger å meddele seg. Men dermed oppstår ofte misforståelser og ubehageligheter. Når vi gir, føler vi en indre lykke som gjør oss glade, men hvor ofte merker vi ikke at vi, fordi vi fulgte en god følelse eller et instinkt (i form av en gave, en handling eller tanke) derigjennom blir nesten besværlig for den annen part. Vi blir kjølign mottatt eller oversett — hvis den ikke fylles med en viss harme, som den ikke kan skjule, Vi pålegger disse mennesker en følelse av skyld — fordi de må takke, skjønt vi er dem lite eller ikke sympatiske. En mengde usynlige faktorer spiller inn; og når vi føler dette er vi såret. Gleden ved å gi er en nåde — men den kan utarte og bli egoistisk.

Shopenhauer skriver i en fabel: «Den som har megen indre varme, må helst holde seg på avstand for ikke å besvære eller bli besværet av andre.» Og han forteller en morsom historie om flere pinnsvin som av mangel på varme følte trang til å rykke nærmere sammen; men hver gang de krøp tett sammen stakk de hverandre. Og så fant de senere ut at det var behageligere å beholde en viss avstand. Keep yord distance! som englenderen sier. En slik moral kan være bra og praktisk — meget anvendelig, på samme tid som den virker kald og beregnende på en kristen. Det er jo ikke alltid det letteste og behageligste som en kristen bør velge. Men de færreste tenker så langt. Mange gir bare for å bli beundret, bli likt og lagt merke til, og en mengde gir fordi det gjør dem lykkelig — og andre mennesker skal synes at de er snille og gjør gode gjerninger: «De har fått sin lønn.» Når mottakeren viser takknemlighet da møtes sjelene i den usynlige verden: i blikket eller i tonefallet. Da utstråler den ærlige sanne kjærlighet som gir lykkefølelsen! Den som ikke bedrar fordi den er av den Hellige ånd.

Det er utrolig å se hvor mange mennesker som lettere kan gi enn de kan motta. Jeg sa en gang til en god venninne, som alltid helst bare vilde gi og var meget beskjedne og protesterte når hun ble innbuden eller tilbudt noe: «Du gjør en større velgjerning når du tar

imot og kan vise en oppriktig glede enn med beskjedne protester eller avkall. Du må lære å ta imot!» En ting er å gi, men en stor ting er å kunne ta imot med hjertets takk. Det er nettopp den fineste måte å gjengjelde på! Den som skaper de beste venner. Med den tillit som oppstår når sjelene møtes oppnår vi det skjønneste i livet — vi tar del i de helliges samfunn. — Her forenes troen med gjerningene, og gir oss hellig fred i Gud. Lykkefølelsen hever seg over alle materielle ting og lever i det guddommelige lys, den forblir alltid ren og skinnende uten noen innblanding av de jordiske skygger som sniker seg omkring oss. Ja, som et speil som gjengir det Guddommelige lys, Gud og hans fullkommenheter i bunnen av vår sjel. —

Den hellige Theresa fra Avila har i sitt verk «Le Château de l'Âme» (Sjelens slott) nydelig skildret hvordan enhver av oss bærer dette Gudsbillede i et klart speil dypt inne i hjertet. Når vi synder eller handler uriktig, blir det samme speil uklart, som om det bedekkes med tåke. Guds åsyn blir utydelig og utvisket, det kan til og med bli helt usynlig for oss. — Liknelsen viser at intet annet enn synd kan skille oss fra Gud. Vi finner vår lykke når vi gjør Guds vilje.

Åndens makt arbeider inni oss og tvinger oss til å gi. Derfor — om forstått eller misforstått, la oss aldri bli trett av å gi.

Om skjærsilden.

Oversatt av C.

(Fortsettelse.)

Hver sjel har sin egen tilstand, fordi enhver hadde sine egne plikter og nådegaver, og Gud dømmer dem etter deres evner, etter deres bestemmelse og etter den gode vilje. Kun stammende kan jeg tale om disse skjærsildens vidunderlige hemmeligheter. Jeg ser hvordan Gud i det hellige Sakrament også dveler der, så at sjelene kan være kapeller for den hellige Eukaristi. Så god og rettfærdig er Gud i skjærsilden! Han dømmer ingen. Er det sjeler som aldri har funnet, aldri kjent Frelseren i den hl. Eukaristi, da bebreider Han dem ikke. Han undskylder dem og lar den gode vilje erstatte alt, — gjennom den har de jo kun villet det rette! Til disse sjeler gir Han ønskekommunion.

Så god er Jesus — så jeg må bekjenne: O Gud, i skjærsilden har jeg lært Ditt underfulle hjerte å kjenne. Utenom himlen kan man intet sted finne Hans kjærlighet og rettfærdighet, Hans barmhjertighet og godhet i den grad som her. I skjærsilden ser jeg også Hans hellige bud som på jorden så ofte blir trådt under føtter, ringeaktet og oversett. Å, Hans bud er der så skjønne, så kjærlige og ømme — og salige disse sjeler som oppfyller dem. Men dessverre, vi mennesker innser ofte slett ikke vår ondskap før derover i evigheten.

Hvor mange sjeler ser jeg i skjærsilden som på jorden var omgitt av rikdom; de var nok religiøse på en måte;

men hvor megen skade led de ikke på sin sjel ved å henge fast ved gods og gull.

Med frykt og beven har jeg sett på dette og hentet erfaringer derav.

Den gode Gud har gitt de mennesker som har overflod på jordisk gods den plikt å hjelpe dem som intet har. De rikes oppgaver er å bruke det de har i Guds navn, fordi alle penger, alle rimelige goder tilhører Ham. Og dersom de rike ikke vil lide skade på sin sjel, da må de ikke betrakte sin rikdom som sin egen, men som Guds eiendom, de må være Guds sendebud som deler ut Hans gaver.

Når den gode Gud velsigner dem så rikt med jordisk gods og sørger så godt for dem, da er det forat de skal sørge for andre, eller forat Han — gjennom dem — skal kunne sørge for andre. Først nå forstår jeg Frelserens varselord når Han sa: «ve de rike». — Først nå forstår jeg alt, jeg har sett denne lov i skjærsilden.

Det er mange rike i skjærsilden som er skrekkelig fattige, men også mange fattige som er rike i Gud. Å gjøre godt og hjelpe andre er ikke bare velgjørenhet, det er plikt. Men ve de rike som brukte sin overflod for seg selv alene og ga sine fattige medmennesker for lite eller holdt dem for ringere enn seg selv.

Hvor mange kunne gjøre mere godt enn de gjør mens de lever i overflod — og gjør det ikke. Den gode Gud ga ikke rikdommen til dem alene som fikk den, men også til de andre. Man stjeler meget fra Gud hvis man lever i overflod. Ja, Gud forlanger også skatt. Den som lite har kan med det minste dog gi mest; den som har meget skal gi meget; men han skal gi det y d m y k t; for alle gaver kommer fra Gud og tilhører Ham. I dag har jeg sett mange, mange synder som ble til ved rikdom, fordi den ikke ble brukt etter Guds tanke og hensikt, men fordi man ville kjøpe ære for seg selv derved. — Slike sjeler venter lenge i skjærsilden når de har forsømt så stor en plikt. . . . Hvor megen skade er ikke skjedd med dens dyder endogså, og hvor fattige er disse rike blitt, hvor bitterlig fattige.

Men hvor god er Frelseren med dem som var gode!

Da jeg nå med innerlig bønn ville prøve å trøste de arme sjeler, viste Han meg dem og sa: «Her vil jeg enda engang leve deres liv og gjøre alt det godt igjen som dere har forsømt: det skal være trøsten for dere mine kjære barn.» Og ned i den dypeste skjærsild hørte jeg disse ord falle, og det var som om skjærsilden ble slukket — så sterkt følte jeg de arme sjeles trøst.

Og da kjente jeg meg så fattig og bad Jesus å la meg bli her i skjærsilden for å bli snild og bøte for alt hva jeg har forsømt. Og den gode Gud gjorde meg til de arme sjeles lille søster og sa: «ja, ditt liv er en skjærsild — og derfor får du lide disse smerter og leve i denne lengsel etter himmelen.»

Hvor følte sjelene Guds godhet og kjærlighet. Denne rensingens forvisning var som en gledesfest og mange, ja utallige sjeler steg inn i Guds evige kjærlighet og godhet og var i himmerike. Ti så snart de helt erkjenner denne kjærlighet — da er de forløst.

Men jeg så også så mange sjeler som ingen bad for. Og som jeg før har sagt, så er det ofte sjeler som her i livet gjalt for svært fromme og som også ville være fromme — men bare for egen æres skyld. Disse sjeler

hentæres så alene i skjærsilden og det ville være dem en lise om de synder de skjulte med så megen kunst her på jorden nå kunne bli kjent. Jeg har også sett at for disse ber man lite i himmelen. Da ga Frelseren meg det hverv å lide og be for dem og sone deres skjulte feil.

Og ikke forgjeves har jeg gjennomgått så skrekkelige ting av den grunn!

Et lite kursus i kirkelatin.

XXII.

Oversett alle disse setninger uten å se tilbake hverken på grammatikk eller gloser. Etterpå kan du se etter, hvis der er noe du ikke er helt sikker på.

Fra Kristi etterfølgelse.

1. *Beāti in glória gaudent in praesentia Dei (IV, 2).*
2. *Vere tu es Deus absconditus, et consilium tuum non est cum impiis (IV, 3).*
3. *Valde magnum est in obediéntia stare (I, 9).*
4. *Justorum laetitia de Deo et in Deo est (II, 6).*
5. *Regnum Dei intra vos est, dicit Dóminus (II, 1).*
6. *Esto mihi propitiús, Jesu bone et benigne (IV, 14).*
7. *Benedic et sanctifica ánimam meam (III, 53).*
8. *Pone totam fidúciam tuam in Deo (II, 1).*
9. *Intérroga libénter et audi verba sanctorum (I, 5).*
10. *Semper ergo parátus esto (I, 23).*
11. *Da Deo quod Deo est, et tibi adscribe quod tuum est (II, 9).*
12. *Fili, sta firmiter et spera in me (III, 46).*
13. *Ego sum, expécta me, dicit Dóminus (III, 49).*
14. *Totum mundum nihil aestima (III, 53).*
15. *Cógita peccáta tua cum displicéntia magna (III, 4).*
16. *Scribe, lege, canta, geme, tace, ora, sústine virilíter contrária (III, 47).*
17. *Elige semper minus quam plus habére (III, 23).*
18. *Nam comédere, bibere, vigiláre, dormíre, quiéscere, laboráre, vere magna miséria est (I, 22).*
19. *Pete secrétum tibi; ama solus habitáre tecum (III, 53).*
20. *Adjuva me Dómine Deus in bono propósito, et sancto servitio tuo, et da mihi nunc hódie perjecte incipere (I, 19).*
21. *O quam profúnde submíttere me débeo sub júdicis tuis Dómine (III, 14).*
22. *Multa verba non sátiant ánimam, sed pura consciéntia magnam ad Deum praestat confidéntiam (I, 2).*
23. *Dómine Deus, vídeo patiéntia est mihi valde necessária (III, 12).*
24. *Ideo non debémus desperáre sed Deum exoráre (I, 13).*

Denne er den siste time i dette første lille kursus. Ved å ta en time hver dag eller annen hver dag, er det hele overstått i løpet av en eller to måneder.

Har noen lyst å fortsette eller spørre om noe angående kirkelatin, står jeg til tjeneste. Adressen er Frk. A. M. Scarre, Borgen, Midtvang.

Lovet være Jesus Kristus!

Hechjemme —

Oslo. Kristi Legemsfest var dessverre i år som i fjor ikke begunstiget av været, så prosesjonen utendørs måtte sløyfes. Men man gjennomførte i år under ceremonimestren pastor Duins høgtidfylte ledelse en meget vakker rundgang i kirken med det aller helligste sakrament, hvorunder barna strødde sine blomster, mens alle de skjønne foreningsfaner ble båret som hyldest til Frelseren i den hvite hostie. Under pontifikalmessen ble hs. høgærværdighet biskopen assistert av fransiskanerpateren sokneprest Notenboom og dominikanerpater Thorn samt sokneprest Sund. Kirken var overfylt idet også mange protestanter hadde benyttet anledningen til å stifte bekjennskap med en av våre vakreste fester. Som vanlig utførte sangkor og organist sin andel i gudstjenesten på verdigste måte — det er få steder man hører så god og korrekt utførelse av liturgiens musikalske del. Mens prosesjonen dvelte foran sidealteret ble Blix skjønne fedrelandssalme avsungen unisont og med «Store Gud vi lover Dig» avsluttedes den vekkende og manende gudstjenste.

Oslo. Mariakongregasjonen hadde sin tradisjonelle årlige landtur søndag den 14. juni. Denne gang gikk ferden til St. Elisabeths-sostrenes landsted på Nordstrand, et fortryllende lite paradis, hvor vi fikk lov å være gjester hos de elskverdige og hjelpsomme søstre som ikke sparte noe bryderi for å gjøre det hyggelig for oss, så vel ute som inne. Omtrent 30 medlemmer deltok i turen. — Ella Østenstad sang noen bedårende sanger for oss, idet hun akkompagnerte seg selv på luth. Og Adelaide Jørgensen leste for oss av sitt rike utvalg av dikt og prosa. Den som én gang har hørt frøken Jørgensen lese, vet hvilken utsøkt nydelse det er, — man kan hverken bli trett eller mett, men hungrer stadig etter mere. — Været var lunete, og vi måtte mest være inne. Men hva gjør det, når man har slik verdifull underholdning. Godvilje og samkjensle bringer alltid hygge med seg, og selv en landtur i regnvær kan da bli et lyst og godt minne.

Sekretæren.

Drammen. Torsdag 11. juni ble det feiret en sjelden fest i Drammens menighet. Menighetens eldste — og sikkert også en av Vikariatets eldste katolikker — fru Jenny Nygård fylte 85 år, mens fru Josephine Jetlesen og fru Helene Næss, f. Thielemann, bare noen få dager i forveien hadde fylt henholdsvis 75 og 65 år. —

Under den høgtidelige levittmesse, frambåret av sokneprest Laudy, assistert av pater Leo v. Eekeren og pater Th. Notenboom, gikk jubilantene og flere andre til Herrens bord.

Under messen holdt soknepresten følgende preken, som vi etter oppfordring fra mange bringer:

Det kan muligens synes merkelig at presten i dag velger som utgangspunkt det munnhell at det er en kunst å eldes uten å bli gammel — og at de tre mennesker som vi vil feire i dag har forstått denne kunsten i en så sjelden høy grad. ...Men hvor ligger hemmeligheten ved denne kunst som får visse mennesker til å virke som blanke speil der oppfanger sollyset og får dette lys til å skinne med en vidunderlig glød og klarhet i andres sinn og hjerte?

...Mon ikke denne kunst er en typisk kristelig kunst — mon ikke nettopp det kristne livssyn eier denne hemmelighetsfulle livskraft i seg som kan holde hjertet ungt om enn hårene blir grå og ansiktet rynket?

...Det står skrevet at den rettferdige lever ved sin tro

Fru Josephine Jetlesen, fru Jenny Nygård, fru Helene Næss.

(Gal. 3, 11) og salmisten griper samme tanke når han synger: I som søker Gud, eders hjerte lever! (Salm. 69, 33). Her rører vi ved noe fundamentalt i det religiøse liv: det eier en grokraft og en spire-evne som er uavhengig av legemets svinnende livskår — om enn ryggen blir bøyet under årenes vekt og blodet flyter tregere — sjelen står rank og ung foran Guds åsyn, ja den fortsetter å vokse og å modne som en frukt, for evighetens have, Gud til velbehag og mennesker til glede.

Den rettferdige lever ved sin tro.

Det er troen som gir oss det virkelige liv — sjelens liv, det overnaturlige liv — livet i Gud. Derfor er det kun den troende kristen som virkelig lever — livet utenfor Gud er kun en karikatur av selve livet, en skinn-tilværelse som smuldrer bort mellom fingrene for hver dag graven nærmer seg. Den troende derimot vokser stadig i livet, så sant han er trofast — den kristne vokser seg inn i det evige og uforgjengelige liv for hver dag det legemlige liv tar et skritt nærmere oppløsningen — og selv dette legemlige liv, skropelig og ufullkomment, gjemmer for den troende et vidunderlig løfte om en endelig oppstandelse — kjødets herlige oppstandelse til den evige lykke.

...Så får vi da se Sankt Pauli dypsinnige ord fra en ny synsvinkel: Jeg lever, dog ikke jeg, men Kristus lever i meg! — i den troende sjel lever den evige Kristus sitt evig-unge, uforgjengelige liv — det er da kun med Kristus i sjelen at et menneske formår å eldes uten å bli gammel!

...Tre menneskeliv stanser en stund på veien og ser seg tilbake — 85, 75, 65 år strekker seg bakover i tiden — men vender de blikket framover ser de en evighet som ikke kan måles i år eller dager, en evighet som står åpen for dem — fordi de inntil no har vært tro mot Kristuslivet i seg selv. De ser kan hende meget som kan ha hemmet veksten av kristenlivet i seg selv — det står skrevet at selv den rettferdige faller syv ganger om dagen — i så fall har de enno større grunn til å takke den allmektige Gud — ikke alene for Hans godhet og gavmildhet og kjærlighet mot dem — men også for Hans tålmodighet og miskunn. Men fram for alt annet skal de takke Ham for troen som hele tiden har vært den hemmelige kilde til livsfornyelse og livsmot og livsglede, en kilde som strømmet så overdådig at de kunde øse av hver dag som Gud gav og rekke videre til andre menneskebarn.

For det skal de takke Ham.

Og vi andre — vi vil hjelpe dem å takke Gud — har vi ikke alle sammen så meget å takke disse tre for? Novel, la oss da føre vår takk videre til Skaperen som gav oss den lykke å leve i den atterglans som Guds sol kastet på oss gjennom disse tre menneske-skjebner.

Amen.

Etter messen samledes alle tilstedeværende ved et festlig dekket frokostbord i foreningslokalet som var stilfullt dekorert med inskripsjoner i gull og et veld av hvite syriner. I sin velkomsttale og siden i en pointrik og vittig forfattet prolog, avvekslet med sang, tolket soknepresten menighetens og sin personlige takknemlighet mot det arbeidsglade og vitale treklover, for alt hva jubilantene i årenes gang hadde gjort for menighet og kirke, mens han samtidig takket St. Josephssøstrene for deres uvurdelige og gavmilde støtte som hadde fått de tilstedeværende til for en stakket stund å glemme alle rasjoneringsorger. Mens alle deltakere fikk et vakkert bilde med inskripsjon av de tre jubilantene, overrakte soknepresten dem til slutt et nydelig utført forstørret fotografi til minne om dagen.

Fru Jenny Nygård takket på jubilantenes vegne, mens fru Helene Næss i sin takketale uttrykte menighetens store begeistring for kirkens nye vakre høgalter, som er en gave fra St. Josephssøstrene. Hun uttalte til slutt at den i alle dele vellykkede fest vilde bli et uforglemmelig minne for livet.

X.

Tønsberg. Kristilegemesfest ble feiret søndag på verdig måte. Kapellet hadde søstrene dekorert med skønne blomster. Sokneprest Heiss leste den høgtidelige messe og preket over dagens evangelium. Vårt utmerkede kirkekor under professor V. Riedels ledelse sang messe av Max Følke. Dirigenten og sangerne fortjener stor takk fordi de ydet et så verdifullt bidrag til gudstjenestens forskjønnelse. — På venstre veranda hadde søstrene arrangert et vakkert provisorisk alter, og prosesjonen gikk rundt St. Olavs klinikk til alteret i det fri Hvitkledd ungdom strødde blomster på veien. Ledsaget av ministranter bar soknepresten under en nydelig baldakin det allerhelligste, mens søstrene og menigheten sang salmen: «Høitidsdag i Kristi kirke». Den sakramentale velsignelse ble meddelt. Kommet tilbake til kapellet sang menigheten «Store Gud» og den skønne, gripende gudstjeneste avsluttet med fedrelandssalmen. Menigheten takket soknepresten, søstrene og herr Riedel for alt arbeid de har påtatt seg for å gjøre dagen så festlig.

A.

Hønefoss. Årets Kristilegemesfest ble for Hønefoss menighet en merkedag som nok vil bli innskrevet i dens analer. For første gang ble nemlig den hl. Eukaristi båret i høgtidelig prosesjon ute i det fri. Hele dagen forut hadde våre kjære søstre strevet med å få alt i orden, kirken var i sin skjønneste skrud, et alter var reist i hospitalets have og hele veien der Frelseren skulde dra forbi var bestrødd med grønt. Dessverre opprant høgtidsdagen med regn og det så ut som prosesjonen måtte innstille, men i løpet av Høgmessen ble det opphold, således at alt kunde gå etter bestemmelsen. — Så dro da Frelseren under brødets skikkelse ut av kirken fulgt av den syngende og bedende menighet. Prosesjonen var liten og uanselig, men dog så underlig rørende og velment. Det var et gripende øyeblikk da Monstransen ble løftet velsignende over den knelende menighet, ja over byen og over hele Ringerike. Da man var kommet tilbake til kirken igjen ble den mektige salme «Store Gud vi lover dig» sunget, og aldri har jeg hørt den bli sunget med mere begeistring og takknemlighet når vi tar i betraktning hvor få vi er her. — Måtte Kristilegemesfests prosesjon stadig bli større for hvert år her i Hønefoss!

L.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. Boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.